

סיעתא דשמיא

ישיבת ההסדר נהריה

גליון 09

מבט

עלוו נהר-דעה

העלון מוקדש לעילוי נשמת: חיים יעקב זליג בן מאיר, שמואל בן מזל ושאול חביב בן סימי ז"ל

זמני שבת: (הזמנים ע"פ העיר נהריה)

כניסת שבת: 16:30 | שקיעה: 17:00 | יציאת שבת: 17:40 | ר"ת: 18:13

תוכן עניינים:

1	דבר תורה לפרשה	4	סיפור מההפטרה
1	הלכות שבת	5	מידה בפרשה
2	דקה לשבת	5	דקת קריאה
3	יש לי מושג	6	שו"ת סמס
3	דבר תורה לימי השובבים	7	קיר יומולדת ולוח מודעות
3	טעימה מהפרשה	8	תמונת מצב מהחודש האחרון

דבר מנהל הישיבה

דודן איטח

תלמידים, בוגרים וקוראים יקרים,
בפרשת שלנו הקב"ה שולח את משה ואהרון לבקש מפרעה לשחרר את בני ישראל ממצרים, וכך אומרת התורה:
הוא אָהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר ה' לָהֶם, הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צְבֹאֲתָם: הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פְּרֹעֶה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם, לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:
התורה אומרת לנו שה' ביקש ממשה ואהרון להוציא את עם ישראל ממצרים.
וכאן נשאלת השאלה, למה התורה מחליפה את סדר השמות של אהרון ומשה בין שני הפסוקים. בפסוק כ"ו נראה שהתורה מקדימה את אהרון למשה - "הוא אָהֲרֹן וּמֹשֶׁה", ואילו בפסוק כ"ז התורה מקדימה את משה לאהרון - "הוא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"?
רש"י מתרץ ואומר לנו שלפעמים התורה מקדימה את אהרון למשה ולפעמים היא מקדימה משה לאהרון, כדי ללמד אותנו שהם היו שקולים ושווים באותה דרגה.
צריך לדעת, ה' מודד כל אדם ואדם בייחס למה שהוא מסוגל ולפי הסביבה בה הוא נמצא.
ה' לא משווה בין אדם בסביבה מורכבת לאדם בסביבה קלה יותר.
אחד המרבה ואחד הממעט - ובלבד שיכוון את הלב שלו לשמים.
אנחנו, כבני אדם, אסור לנו אף פעם להשוות אותנו אחד לשני.
כל אחד טוב במשהו אחר, אף פעם לא נצליח להיות שווים, אבל כן נצליח להיות חברים. להיות עם אחד מאוחד, עם כבוד אחד לשני, עם אהבת חנינם ובע"ה בלי שנאת חנינם.

שיהיה לכולנו בע"ה שבת שלום ומבורך, וחודש טוב!

הלכות שבת

// אורי למפ- תלמיד שנה ג'

הלכות בניית וסתירת כלים בשבת

א. מותר לפתוח בשבת קופסאות של סרדינים או שימורים על דעת להשליכן אחר הוצאת המאכל מהן, אבל קופסאות גדולות שהדרך לשומרם הרבה זמן, לא יפתח בשבת. ומבקום צורך גמור אפשר להקל ע"י קטן (חזו"ע שבת ה' עמ' שעה)

ב. מותר לפתוח מכסה של בקבוק יין, וכן שאר בקבוקים. ומכל מקום המחמיר לפותחן מערב שבת תבוא עליו ברכה (חזו"ע שבת ה' עמ' שסה-שעה).

ג. פחית בירה או מיץ, אשר במשיכת הטבעת המחוברת אליה נוצר פתח נאה ודרכו שותים את המשקה שבתוכה מותר לפותחה בשבת (חזו"ע שבת ה' עמ' שפד).

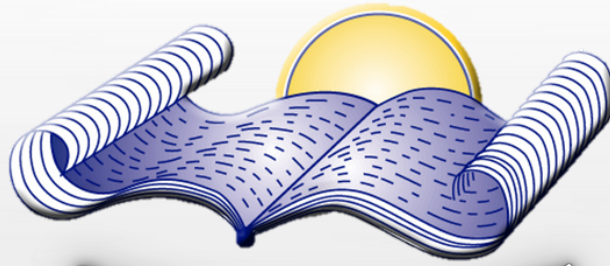
ד. מותר לפתוח שקית חלב הן בסכין הן במספרים, וכן שאר שקיות שיש בהם ממתקים או מצרכי מזון. ולכתחילה יקפיד שלא לקרוע במקום אותיות, ואם בכל זאת נקרעו אין לחוש לזה (חזו"ע שבת ה' עמ' שסה).

ה. פירות או ירקות שהם טבל אסור להפריש מהם תרומות ומעשרות בשבת מפני שנראה כמתקן וכן הוא הדין שאין להפריש חלה (שו"ע שלט, ז; מ"ב ס"ק כו).

דבר תורה לפרשה

// יאיר ריאהי - תלמיד שנה ב'

מתוך 7 המכות שכתובות בפרשה שכל המכות היו ניסי ניסים ודברים שהם מעל הטבע האנושי שאנחנו מכירים. אתייחס למכה ערוב (כמובן אפשר לכתוב פה באריכות על כל מכה ומכה מה היא מסמלת, ולמה היא נועדה וכו', ואכמ"ל). כתוב בפס' "ויבוא ערב כבד ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים תשחת הארץ מפני הערוב" ידוע שכל המכות היו מידה כנגד מידה. המצרים היו שולחים יהודים לשדה להביא להם כל מיני חיות כמו אריה וכו' והמון ישראלים היו מתים בדרך, וזאת הייתה כוונתם רצו להרוג אותנו. אומר הקב"ה אתם רציתם להרוג את בני במצרים? אני אביא עליכם את אותם חיות! (ע' שמו"ר י"א ד') עפ"ז שואל הזרע שמשון (וארא פס' יא) למה היה צריך להביא להן המון מינים? היה מספיק במין אחד! ועוד שואל שבשאר המכות היו החרטומים מנסים לחקות את הקב"ה (כמו בצפרדעים שעשו גם, וכנ"ל בדם בכינים לא עשו בגלל שבכיפוף יש מידה מסוימת שבה אפשר לעשות כיפוף והכינה קטנה ממש ולכן לא יכלו לעשות) עונה הזרע שמשון שכל המטרה של מכת ערוב הייתה לערבב את חכמתם של החרטומים, וגם להרוג אותם. וזאת הסיבה למה הם לא עשו והוציאו גם חיות, כי החכמה התערבבה ולהם ולא יכלו לכשף עוד! מפה לומדים דבר מדהים!! כל מה שהקב"ה עושה זה למטרה טובה! גם לפעמים שלא נראה לנו דברים. בסוף יש דבר שהוא גלוי לכל ויש נסתר מן העין. הקב"ה רואה הכל ומכוון את הכל! (כש"כ בישעיה פרק מ' שבנ"י חשבו שהקב"ה לא רואה אותם, ישעיה מוכיח אותם "למה תאמר יעקב ותדבר ישראל, 'נסתרה דרכי מה' ומאלהי משפטי יעבור") יהי רצון שנזכה להתחזק באמונה השלימה בבורא ית' שבת שלום, וחודש טוב ומבורך!!

ישיבת ההסדר נהריה

דקה לשבת

הרב אלי הולנדר – רב בישיבה

השיעור מוקדש לעילוי נשמת: חיים יעקב זליג בן מאיר, שמואל בן מוזלי ושאל חביב בן סימי ז"ל

↓ לצפייה בסרטון לחצו על הסמל

דבר תורה לימי השובבי"ם

// יוסף קרמר - בוגר הישיבה

תקופת השובבי"ם היא מלווה את פרשיות יציאת מצרים, פרשיות הגאולה. שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים. פרשיות יסוד שהם מעצבות את תשתית יצירתנו כעם, הזרעים שיצמיחו את הגאולה הנכספת. לנושא הדיבור בפרשיות הללו מקום מאוד מרכזי.

משה רבנו מעיד על עצמו "לא איש דברים אנוכי", המנהיג הלאומי הראשון שלנו כבד-פה וכבד-לשון. כשיצא משה לראות בסבלות אחיו, "היה משה מהרהר בליבו ואומר מה חטאו ישראל שנסתעבדו מכל האומות? כיון ששמע דבריו- של דתן שאמר לו: 'הלהרגני אתה אומר' - אמר לשון הרע יש ביניהן היאך יהיו ראויין לגאולה". הדיבור השלילי הוא הגורם לשעבוד. הדיבור המוחצן שאינו מחושב ולא מדויק, המלל הפזיז והמהיר, מוליד רק ריב וסכסוך - "והנה שני אנשים עברים ניצים." בימי השובבי"ם חכמים הצביעו על עיסוק מרכזי בסוגיית הדיבור. גאולת הדיבור קשורה לגאולת העם, ועל ידי הדיבור עם ישראל יגאל.

טעימה מהפרשה

// יאיר ריאחי - תלמיד שנה ב'

פרשה זו פותחת בהזכרת ה' למשה את הבטחתו לאבות לתת לזרעם את ארץ כנען, שכדי לקיימה ציוה עליו לשוב עם אהרון אל פרעה כדי להוציא את ישראל ממצרים. משה מקיים את שליחותו והולך לפרעה, והזהירו שאם לא ישלח את ישראל יבואו עליו מכות רבות, פרעה מסרב אחרי כל מכה ומכה (וכאן גם מוזכר מעט העניין של בחירה חופשית) ושבע מכות הוזכרו בפרשה והן: דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, וברד. פרעה עדיין ממשיך להקשות את ליבו ולא מוכן לשלח את ישראל ואז קורה הדבר האמיתי בפרשה הבאה שפרעה לא מוכן לעמוד בו...

שבת שלום!

יש לי חושג

// ליעד שטראוס - תלמיד שנה ד'

בפרשתינו נקרא את המושג שנקרא "אצבע אלוהים" (שמות ח', י"ט) לאחר שמצרים קיבלה את המכה השלישית - כינים, והחרטומים לא הצליחו לעשותה ולכן אמרו לפרעה "אצבע אלוהים היא". לכאורה מושג זה תמוה, הרי לקב"ה יש אצבע?! הרי אינו גוף ואין לו דמות הגוף!

ישנם לא מעט תשובות לכך, אך נביא חלק קטן: (1) הרמב"ן בפירושו על הפסוק הנ"ל מסביר: "...ולהמעיט הענין אמרו 'אצבע אלהים' ולא אמרו 'יד אלהים', כלומר מכה קטנה מאתו...". כלומר לפי הרמב"ן הכוונה ב"אצבע אלוהים" היא להדגיש שזו מכה קטנה (ואם מכת כינים הייתה מכה קטנה, תחשבו מה זה מכה שהיא גדולה...). (2) לפי משנת רבי אליעזר פרשה יט: "...באותה שעה חזרו כל חרטומי מצרים והודו, שנאמר: 'ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלהים היא'. אין אצבע אלא גבורה, שנאמר: 'כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך' (תהלים ח ד). כלומר לפי המשנת אליעזר "אצבע אלוהים" מראה על גבורה.

(3) הסבר אחרון שנראה הוא לפי הרמב"ם בהלכות יסודי התורה א', ח'-ט': "הרי מפרש בתורה ובנביאים שאין הקדוש ברוך הוא גוף וגייה שנאמר (יהושע ב יא) 'כי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוא אֱלֹהִים בְּשִׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת"... ט. אם כן מהו זה שכתוב בתורה 'וַתַּחַת רַגְלָיו' (שמות לא יח) 'כתובים באצבע אלהים'. "יד ה'". "עיני ה'". "אֲזַנֵי ה'". וְכִיּוֹצֵא בַדְּבָרִים הָאֵלֹהִים. הַכֹּל לִפִּי דְעִתָּן שֶׁל בְּנֵי אָדָם הוּא שְׂאִינָן מְכִירִין אֶלָּא (הַנּוֹפּוֹת) [הַגּוֹפּוֹת] וְדַבָּרָה תּוֹרָה כְּלָשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. וְהַכֹּל כְּנוֹיִים הֵן. שְׂנַאֲמַר (דברים לב מא) "אם שנותי ברק חרבי". וכי חרב יש לו ובחרב הוא הורג אלא משל והכל משל...".

כלומר, לפי הרמב"ם התורה כתבה "אצבע אלוהים" כדי שנוכל להבין בשכלנו שהכוונה לכח עליון מסוים שהקב"ה עשה בעצמו. וכמו שגם אנחנו משתמשים באצבע שלנו, למשל לצוות לאחרים לעשות דבר מה, כך כדי שנבין בשכלנו האנושי שהקב"ה הביא את מכת הכינים בציווין! חודש טוב ומבורך!

סיפור מההפטרה

// הוד מגורי הכהן - תלמיד שנה ה'

בפרשתינו ה' מתגלה למשה ושולח אותנו לדבר מול פרעה פעם נוספת. בפרשתינו, בהתאמה, ה' פונה ליחזקאל ואומר לו ללכת אל פרעה:
"בֶּן אָדָם שִׁים פָּנֶיךָ עַל פְּרֹעֶה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהִנְבֵּא עָלָיו וְעַל מִצְרַיִם כָּלָה.
דַּבֵּר וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי עָלֶיךָ פְּרֹעֶה מֶלֶךְ מִצְרַיִם הַתַּנִּים הַגְּדֹל הָרֹבֵץ בְּתוֹךְ
יָאָרְיוֹ אֲשֶׁר אָמַר לִי יָאָרִי וְאָנֹכִי עֲשִׂיתֵנִי".
פרעה מרים את עצמו מהעם, וחושב כי היאור שלו והוא עשהו ואיננו מבין שלה' היאור ומלואה.

אך לא זאת הסיבה שה' פונה ליחזקאל...
"וַיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן הָיִיתֶם מְשַׁעֲנֵת קֶנֶה לְבַיִת יִשְׂרָאֵל".
ה' אומר ליחזקאל שישראל סמכו על פרעה שיעזור להם בימי סנחריב ושבטחו בו והוא היה להם למשענת קנה רך ושאינו סומך את הנשען עליו (רשי שם).
ועל כן הוא הולך לשים שממה על מצרים ועל האדמה שם, וכן הוא אומר:
"וְהִיָּתָה אֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁמְמָה וְזוֹרְבָה וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן אָמַר יָאָר לִי וְאָנֹכִי עֲשִׂיתִי".
ממשיך ואומר לו שהשממה תהיה בכל גבול מצרים ותהיה גם היאור ותהיה היאור
ל"חורבות חורב" - תהיה חרבה, וה' הולך להשפיל את מצרים לרמה שכבר לא תהיה מעצמה אלא מן השפלות שבארצות.

ה' אומר לו שלא תעבור בה רגל אדם ולא תהיה שם התיישבות ארבעים שנה, וכל זה כי לא עזר לישראל. אנו יכולים להבין את טעותם של ישראל שבטחו בפרעה ולא בקב"ה אך פרעה נענש על זה שלא עמד לעזר לישראל. ה' עושה את כל זאת כדי ללמד את ישראל לקח - שאין עוד מלבדו! ומתוך זה ישראל יבינו כי ה' הוא זה שעומד להם בצרתם ואל להם לבטוח במדינות אחרות.
"לְכִן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנְנִי נֹתֵן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם וְנִשְׂא הַמִּנְחָה וְשָׁלַל שְׁלָלָה וּבָזָז בָּזָה וְהִיָּתָה שְׂכָר לְיִזְכָּלוֹ".
ה' שולח את נבוכדנצר על מצרים ונותן לו את ארצה ושללה יהיה לו ולחילו.
סיום הנבואה:

ביום ההוא אצמיז קרן לבית ישראל וכל אמת פתחון פה בתוכם וידעו כי אני יהוה.
ה' אומר ליחזקאל שישראל יאמינו לו כשיראו שהנבואה מתקיימת ומתוך כך תבוא הישועה.

יהי רצון שנזכור שרק ה' מצילנו ואין לנו על מי להשען, שבת שלום!

זקת קריאה

// שי שמואל בן משה - שנה ג'

חיים פלק מעפרה, שהיה חבר קרוב של הרב, מספר גם הוא על הבחילה שחש הרב מגינוני כבוד שנהגו כלפיו: "כשהגעתי ללמוד במרכז הרב, הרב אלישע היה אברך חשוב והיו באים אליו בלילות שבת להקשיב לדבריו. אז אפילו לא חשבו לקרוא לו 'הרב'. התמזל מזלי והוא הציע לי ללמוד איתו שמירת הלשון. הוא אמר לי: לי יש את האוזניים הכי גדולות בכל בית המדרש, כי באמת היו לו אוזניים גדולות יחסית. אמרתי לו: זה אומר שאתה שומע הכי הרבה לשון הרע? והוא ענה: "לא, כי לי יש גם את התנוך הכי גדול, ואני יכול לסתום בעזרתו את האוזן ולא לשמוע. (מתוך עלון הגרעינים)

השבוע בתאריך כ"ה בטבת היה יום פטירתו של הרב אלישע זצ"ל הרב אלישע היה אישיות ענקית וגדולה וזה רק חלק קטן מהאור העצום ומהסיפורים המופלאים עליו! מה בעצם אנחנו יכולים ללמוד ולקחת מהסיפור המדהים הזה על הרב? לכל אחת ואחד מאיתנו יש איזה "פגם" משהו שאנחנו לא מרוצים ממנו בעצמנו, במידות ובחיצוניות ובד"כ אנחנו בוחרים להתלונן עליו, לקטר עליו, לשנוא אותו, ולנסות שנות אותו בהמון דרכים שונות במקום פשוט... למצוא בו את הטוב! להכיר בזה שהפגמים שבנו לא באו סתם. הם באו כדי ללמד אותנו ואפילו כדי לעזור לנו להתמודד (כמו שאפשר לראות וללמוד מהרב אלישע) הקב"ה לא יצר אותנו ככה סתם בכל דבר יש גם צד טוב, עלינו להביט ולמצוא אותו! יש בנו את היכולת האדירה הזאת זה תלוי בנו איך להביט בה. הרב אלישע זצ"ל בחר לראות את הטוב! לראות את מה שאמור להיות בעני כולם כמשהו רע, כמשהו פגום כמשהו שאתה מתפלל לקב"ה ואומר לו "טאטא למה בראת אותי ככה!?" הקב"ה ברא בריאות יפות! מדהימות! מלאות בעוצמה ענקית ושליחות עצומה!

שְׁמַרְבֵּי בְּעַשְׂרֵי יַתְּרֵיךְ אֶלְמָנֵי מַהֲרַב אַחֲרָיו
הַמְּיֻחָזְרֵי אֶל מַתְּנֵי אֲבֹתֵינוּ אֶל הַחַיִּים

מידה בפרשה

// נתנאל אוחנה - תלמיד שנה ב'

בפרשה שלנו לומדים את מידת הכרת הטוב בכל מיני מקרים שונים.

משה לא מכה את היאור בשביל להתחיל את מכת דם כי הוא הציל אותו כשבת פרעה לקחה אותו מהיאור.

משה רבנו גם לא יכל להתחיל את מכת כינים כי היה צריך לזרוק את העפר כדי להתחיל את המכה והוא גם במקרה הזה מוכיר טובה, הפעם לעפר שהציל אותו כשמשה רבנו יצא לאחיו והוא ראה את אחיו עובדים בפרך וראה איש מצרי מכה איש עברי אז משה לא יכל לראות את זה אז הוא אמר את שם השם המפורש והמצרי נהרג ומשה טמן אותו בחול.

יש מקרה נוסף בו רואים הכרת הטוב אפילו לאיש מת.

משה רבינו כשהוא ברח מפרעה שרצה להרוג אותו על זה שהוא הרג איש מצרי, הלך למדין והציל את בנות יתרו מיד הרועים המדיינים והם חזרו ליתרו ואמרו לו שאיש מצרי הציל אותם. לפי הפשט ברור שהאיש המצרי הוא משה רבינו אבל לפי הדרש (שמות רבה פרשה א) האיש המצרי זה אותו מצרי שמשה הרג כי בנות יתרו מכירות לו טובה על זה שאם האיש המצרי לא היה מתנכל לאיש היהודי, משה לא היה הורג אותו ומשה לא היה בורח למדין ובנות יתרו לא היו ניצלות.

לומדים מכאן שצריך להכיר טובה לא רק לבני אדם מסביבנו אלא לכל אחד ואחד, אפילו שהוא לא יודע על זה, אפילו שהוא לא בנאדם ואפילו שהוא עשה רע כי ההכרת הטוב היא לא רק בשביל השני אלא לעצמנו כי כשאנחנו מוכרים טובה אנחנו מחנכים את עצמנו לתת.

שבת של שלום!

שו"ת סתם

// הרב עידו חכים - ר"מ שיעור א'

אם אני קובע סעודה על מלוואח, או על כמה ג'חנונים - אני צריך לברך המוציא?
אם לא טוגן בשמן עמוק ומראש קובעים לאכול בכמות כזאת, כן.

האם מותר לצחצח שיניים במברשת בשבת? ומה לגבי משחת שיניים?
צריך לבדוק שזה מברשת שלא מוציאה דם, ועדיף להשתמש במי פה או במישחת "גם וגם".

אני "מנשנש" ביסקוויטים תוך כדי לימוד. על כמה ביסקוויטים צריך לברך ברכה אחרונה?
תלוי בגודלם, לכל הפחות מעל שתיים.

כשמניחים ספרי קודש בערמה, זה משנה מה מונח על מה?
כן, לפי הסדר הבא: חומש, סידור, גמרא ראשונים וכו'.

נשארתי ער כל הלילה והלכתי לישון רק לפנות בוקר. האם אפשר בשעה כזו לומר קריאת שמע שעל המיטה?
אפשר, עדיף לומר ליפני בחצות הלילה.

רחצתי בטעות כלים חלביים עם ספוג בשרי. האם יש בעיה עם הכלים עכשיו?
לא

קיר יוס הולדת

הדר גיאת
(שנה ה)
ל' שבט

אביאל מילר
(שנה ה)
י"ג שבט

זאב חלדמן
(שנה א)
ט' שבט

נאור מחפוז
(שנה ג)
ח' שבט

היום בו נולדת
הוא היום בו החליט הקב"ה
שהעולם אינו יכול
להתקיים בלעדיך

מיכאל בן שלום
(שנה ג)
כ"ט שבט

נהוראי זבטני
(שנה ה)
י"ט שבט

עד 120 שנות אושר, בריאות, שמחה ושפע!
שבע"ה תעלו מעלה מעלה בתורה ובמעשים טובים.
שתיהיו כל חייכם מהנותנים!
ובע"ה תשמחו כל החיים!
אוהבים, משפחה ושיבת נהריה

אות חוננות

גיבור בארי

חוננות

מצפור חדש באשחר

בתכנית:

התנסות וכיבוד קל
דברי ברכה
חוננות המצפור

איפה? יישוב אשחר

מתי? בשעה 10:00

יום שני
א' שבט 23.1

לפרטים נוספים:
עידו - 052-6581185

האירוע בהשתתפות המשפחה, רבני ותלמידי ישיבת ההסדר 'נור-דעה' בנהריה,
תזכיר תנועת בני עקיבא, חברים מוצבא ותושבי היישוב אשחר

גיבור בארי

בוגר? תתחברו!
שיעורים שבועיים לבוגרים
מפי רבני הישיבה כל יום שלישי
דרך אפליקציית זום.
קישור יש דרך קבוצת הבוגרים

תחנת מצבה

ביקורי חיילים

תרומת דם

פסירת הרב דרוקמן זצ"ל

שמחה יום א'

ערבי שיפור בבתי הרבנים

קידוש ה' גם ברכבת!

השתתפות במחסן הסד

